

כמה פעמים הוזכרה שיטת הרב וואזנר זצ"ל, שכאשר אדם עובר ונדלק אור, ואין לו שום ענין וצורך בתאורה זו - אינו צריך לחשוש ללום ויכול לעבור כדרכו. לקמן ננסה לעמוד על 'שרשי' סברא זו והאם היא מוסכמת.

4

שִׁבְט הַלְוֵי ח"ט סִימָן ס"ח

5

אכתוב לעיני בלי מו"מ של הלכה, בענין עין אלקטרי בכלל, אעפ"י שכתבתי בעניי בכמ"ק שיסוד מלאכה דאורייתא ע"י ב' דברים דהיינו מלאכת מחשבת, פעולה ומחשבה אבל מה שאדם הולך כדרכו ברחוב ואינו עושה שום מעשה מלאכה ותוספת פעולה ועי"ז נדלק באיזה בית אור האלקטרי, אין זה בגדר מלאכה דאורייתא ואינו דומה למלאכת המשכן, אלא דאם הוא מכין לכך ורצונו - בזה בוראי עכ"פ אסור מדרבנן. אבל אם אין רצונו בזה, כלל גרע אפילו מאיסור פס"ר בדרבנן דקיי"ל כמג"א סי' שי"ד לאיסור שכתבנו בזה בכמ"ק, והוא לענ"ד בגדר מש"כ הה"מ ומג"א דיש מלאכות דאם אין מכין להדיא אינו בגדר מלאכה כלל. מדוע זולת כדרכו ברחוב...? אינו כלום והרי "פסיק רישא" שהדבר יקרה - מה גורם לכך שיהיה גרוע מפס"ר? האם הדבר תלוי "בהרגל" מדוע? בשהוא רוצה האיסור רק דרבנן, כיון שאין זו דרך המלאכה? או מטעם אחר?

13

14

רמב"ם הלכות שבת פרק יב הלכה ב

15

המכבה אכל שהוא חייב, אחד המכבה את הנר ואחד המכבה את הגחלת של עץ, אבל המכבה גחלת של מתכת פטור, ואם נתכוין לצרף חייב, ואכן לוטשי הברזל עושים מחמים את הברזל עד שיעשה גחלת ומכבין אותו במים כדי לחסמו, וזהו לצרף שהעושה אותו חייב והוא נולדת מכבה.

מגיד משנה הלכות שבת פרק יב הלכה ב / ביבוי גחלת של מתכת (והו"ד בב"י סימן שי"ח)

19

ומצאנו רבינו שכתב שהכל תלוי בכונתו נראה שכל שאינו מתכוין אין ראוי לומר בו פסיק רישא ולא ימות הוא וליחייב מפני שכשחלץ מתכוין הוא עושה מלאכה וכשאינו מתכוין אין בו מלאכה כלל שהרי אינו רוצה לעשות ממנו כלי דומה לקטימת קיסם שהזכרנו פ"א שכל שאינו קוטמו לחצוץ בו שני אף על פי שראוי לכך בקטימתו פטור שכל שהוא מפני תקון כלי מי שאינו מתקנו פטור דפ"י לר"י המחייב בדבר שאין מתכוין. - וקרובים לזה דברי הרמב"ן ז"ל והדבר מוכרח לומר כן לפי שטת רבינו. מדוע אפ"י חייב מכא פס"ר? אמנם שין לב שבמקרה של הרב וואזנר או כלל אינו "עושה פעולה" ואילו כאן עושה את הפעולה!

25

אור שמח הלכות שבת פרק יב הלכה ב

26

שיטתו פירש המגיד, שכל מי שאינו מתכוין אין ראוי לומר דהוי פסיק רישא כו', מפני שכשהוא מתכוין הוא עושה בו מלאכה, וכשאינו מתכוין אין בו מלאכה כלל, שהרי אינו רוצה לעשות ממנו כלי, דומה לקטימת קיסם שהזכרנו כו', והסברה עמוקה, דכל דבאמת אין זה כלל אלא שאם מתכוין בו הוא עושה בו מעשה כלי, אבל אם אין מתכוין אינו נחשב לכלי, ותקונו הבא שלא בכוונה אינו מלאכה כלל, וכן פטור, ולא שייך בזה פסיק רישא.

31

וכמה דא מרגניתא... דהחויב משום פתח הוא משום מכה בפטיש, וכמו שפירש על הך דמפיס מורסא לעשות לה פה לעיל פרק י', וכן פירש על חויב דהעושה נקב כ"ש חייב משום מכה בפטיש, וא"כ הכא שבעצם אינה כלי, אלא שאם מתכוין הוא עושה מלאכת האומן בכלי כן עושה לה, להכי אם אינו מתכוין אינה מלאכה כלל, ול"ש לומר דהוי פסיק רישא ולא ימות...

35

לחם משנה הלכות שבת פרק יב הלכה א

36

ולכל א"י יש לתרץ ולומר דכוונת חילוק שכתב ה"ה למטה בענין הגחלת כך הוא דבענין צירוף הגחלת אין לומר פסיק רישא והטעם דמלאכה הצירוף אינה במשכן וכל מלאכות ממשכן ילפינן להו וכיון דאינה במשכן אנו ל"ל למילף לה בשום מקום.

אבל רבנו כתב דיש ללמוד מפני שכן עושים לוטשי הברזל שכשכוונתם לעשות כלי תחלה מחממים הברזל ואח"כ מצרפין אותו במים וכיון דגלוטשים שכונתם לעשות כלי עושים כן הויא מלאכה ג"כ ואין לנו לומר שהיא מלאכה אלא מפני שעושה אותה הלוטש דמכוין לעשות זאת הכלי. א"כ כיון דהטעם במלאכה הזאת מפני הכוונה האחרונה שהיא לעשות הכלי, כשאין כונתו לכך אין ראוי שתקרא מלאכה ואינו חייב כיון שאינה מפורשת במשכן ונתבטל הטעם אשר בעבורו קראה מלאכה שהיא בכוונה. וכל זה יובן דוקא בגחלת של מתכת שאין כאן תיקון כלל שאינו כלי ואין החיוב בא אלא מחמת הכונה אשר לו דאם אין לו כונה אין הצירוף מועיל בגחלת דמה לי שיהיה מצרף או לא אבל במיחם שנתנו לתוכו צונן שיש שם תיקון כלי בההיא שעתא שמחזק הכלי אז ודאי ראוי לחייבו אף על פי שאין לגחלת לצירוף כיון דנעשה צירוף המועיל לתיקון הכלי מאליו.

שים לב לסייג של הלח"מ - האם בעל שבט הלוי כשיטתו ?

8

9

שו"ע או"ח סימן שיח סעיף יב

10

מיחם לפינה ממנו מים חמין, מותר ליתן לתוכו מים צונן (מרובים) כדי להפשיר.

12

משנה ברורה סימן שיח ס"ק פ

13

(פ) מילצונן מרובים וכו' - אבל מועטין שיוכלו להתחמם מחום המיחם עד שתהא היד סולדת בהן אסור אבל מרובין מותר אפי' אם ימלא את כל הכלי במים צוננים וע"י זה יוכל הכלי לבוא לידי צירוף [דהיינו כשהכלי מתכות חם ונותנין לתוכו צונן מחזקים את הכלי וזה ה"ל גמר מלאכת הצורפין שרתיחת האור מפעפעתו וקרוב להשבר והמים מצרפין פעפועין] אפי"ה שרי כיון שאין מתכוין לזה ולאו פסיק ר"ש ה"ל הוא דאפשר שלא יגיע הכלי עי"ז לידי צירוף. והמכוין לצרף י"א שהוא חייב מדאורייתא וי"א שהוא מדרבנן :

18

19

מגן אברהם סימן שיח ס"ק לו

20

מרובין ולא אמרי' דמצרף הכלי דדבר שאין מתכוין הוא ולאו פסיק רישיה הוא וכת' המ"מ וז"ל נראה שכל שאינו מתכוין אין ראוי לומר' צ"ק רישיה וליחייב מפני שכשהוא מתכוין עושה מלאכה וכשאינו מתכוין אין בו מלאכה כלל שהרי אינו רוצה לעשות ממנו כלי דומה לט"מ קיסם שכל שאינו קוטמו לחצוץ בו שיניו פטור שכל שהוא מפני תיקון כלי מי שאינו מתקנו פטור ואפי' לר"י דמחייב בדבר שאינו מתכוין והמכוין לצרף י"א שהוא חייב מדאורייתא וי"א שהוא מדרבנן עכ"ל.

המג"א א"ר את דברי השו"ע על סמך המ"מ הנ"ל - ומה יאמר הלח"מ הנ"ל ? לפי פירושו של המשנ"ב - האם הוא חולק על העקן של המ"מ ? על ה"ם של העקרון בדין המיחם ?

27

פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן שיח ס"ק לו

28

והנך נראה שדעת המ"א שמה שכתב המגיד משנה בהלכה א' דצירוף מיחם לא הוה פסיק רישיה, עם מה שכתב בהלכה ב' דאין רוצה לעשות ממנו כלי, הם ב' תירוצים נפרדים. אבל הלחם משנה שם פירש דבמיחם שהוא כלי אי הוה פסיק רישיה אסור, וחייב למאן דאמר צירוף דבר תורה, ועל כל פנים מדרבנן אסור, מה שאין כן גחלת מתכות ועששיות חתיכה ברזל, אז אף אי הוה פסיק רישיה, כל שאין מתכוין שרי אף לרבי יהודה, דדומה לקטימת קיסם, כיון שאין רוצה לעשות ממנו כלי לא הוה כלי כלל, יע"ש...

33

שביתת השבת מעשה חושב פרק ו - באורים אות א

34

אבל מד' המג"א נראה דגם לגבי מיחם נקטינן סברת הה"מ דבסי' שיי"ח סי"ב... וכתב על זה בספר חמד משה שאם רוצה לומר זה הטעם גם בזה דמשום הכי אין איסור כאן להרמב"ם משום צירוף ואם זו היא כונתו במחילה מכ"ת לא דק כלל בעיקר דברי המ"מ שם, דלפי דבריו קשה הלא כל פסיק רישיה חייב גם לר"ש ובדלא מתכוין כלל, אבל כונת הה"מ שם בודאי כל שהוא כלי וצריך צירוף אף בדלא איכוין מכל מקום אם הוא פ"ר והכלי מיתקן בכך וצריכה לאותו דבר פשיטא דחייב... אכן דבר שאינו כלי כלל והוא עושה בו דבר שאינו מלאכה בעצמו, ועל ידי עשיית דבר זה ראוי להיות כלי למי שירצה להשתמש לזה, בזה קאמר הה"מ דאין בו משום תקון כל שלא נתכוין לזה וגם לא עשה בו מלאכה אלא שע"י עשייתו נעשה כלי למי שצריך לזה כיון שהוא לא נתכוין לזה אינה קרויה מלאכה.

41

1 ודוגמא לזה אם קטם עץ להריח בו, וקטימה אינה מלאכה כלל אלא שע"י קטימה זו ראוי העץ לחצות בו שיניו למי
2 שירצה וכיון שהוא לא איכוין לזה ואין לו צורך בו לחצות בו שיניו הרי הוא אצלו כעץ בעלמא כשהיה וכאלו לא עשה
3 מלאכה כלל דהרבה עצים כאלו מונחים ואינם כלי כלל. והכי נמי בגחלת של מתכת שדבר שם הה"מ, שהוא חתיכת
4 מתכת בעלמא וא"צ צירוף ואף אחר הצירוף לא נתקן בזה להיות כלי אלא למי שירצה לעשות ממנו כלי אבל מן הסתם
5 אינה מלאכה כלל. אבל בנידון דידן דמיחם שהוא כבר כלי ודאי שהצירוף מלאכה היא אצלה וכיון דהוי פ"ר אסור. ולית
6 דין ודיין שיאמר בזה לר"י שיהיה מותר ואף לר"ש אם הוא פ"ר אלא שהמ"מ רמז תרוץ לזה דמיחם דמיירי שאינו
7 בהכרח שיצרף או אפשר לא הגיע לצירוף עכ"ל החמד משה וכן הדגול מרבבה והגרע"א והלבושי שרד נמשכו אחר הלח"מ
8 וכד' הח"מ הנ"ל והדג"מ והלבו"ש הסיבו גם דעת המג"א לזה שלא העתיק דברי הה"מ רק לענין גחלת ולא לענין מיחם:
9
10 אמנם הישועות יעקב הבין דברי המגן אברהם כפשוטן ומישב כל מה שקשה ע"ז, וז"ל והנה דברי המ"א תמוהין לכאורה
11 דא"כ אף לר"י דס"ל דבר שאינו מתכוין אסור נימא ג"כ דמצרף דאינו רק משום חשש עשית כלי מודה ר"י דדשא"מ
12 מותר ? ונ"ל דבאמת סברת הה"מ נכונה בטעם דהך עשית כלי ע"י מלאכת צירוף אינה מלאכה באמת, ואי משום דנגמר
13 הכלי הרי היתה עומדת להשתמש בה קודם שעשה מלאכת הצירוף שהכניס לתוך הכלי מים חמים, אלא דכשמכוין
14 לעשית הכלי חשוב גמר מלאכה שהרי הוא רוצה לגמרה באופן שתהיה ראויה יותר והוי בכלל גמר מלאכה אבל בשאינו
15 רוצה לעשותה באופן שתהיה יותר ראויה ודי לו כמו שהוא קודם הצירוף אין כאן מלאכה שאין כאן גמר כלי והדבר
16 תלוי במחשבת האדם והיינו לענין מלאכה דאורייתא אבל אם באנו לאסור מדברי סופרים מטעם דדומה למתקן כלי
17 אינו שייך בזה לומר שאין מתכוין ודי לו בעשית הכלי דהרי אנו משום גזירת מתקן כלי אתינן עלה ובעצם כעת אינו
18 מתקן רק דדומה למתקן כלי בזה פשיטא דלר"י דשא"מ אסור ולר"ש פ"ר אסור :
19 ועפ"ז ביאר היטב הישועות יעקב מ"ש בסימן ש"ב ס"ב הלוקט יכולות חייב משום מכה בפטיש והוא שיקפיד עליהם
20 (דלכאורה מה ענין קפידא בזה) וכתב שם דאף דק"ל דפ"ר ולא ימות אסור אף שאין מתכוין מ"מ בדבר שאסור לעשותו
21 משום שהוא גמר מלאכה והוי כמו גמר כלי צריך שיהיה מתכוין בעשותו הדבר לגמור הכלי אבל אם נעשה דרך עסק
22 בעלמא אין בזה איסור על כן ביבולות שנלקטו מן הבגדים ולא נתכוין ללקטם אף דהוא פ"ר בדבר ליכא איסורא
23 דבשלמא דבר שגוף עשיתו כגון דרך משל שאמרו פ"ר דענין נטילת נשמה הוא מלאכה ומה בכך שאין מכוין לה כיון דאי
24 אפשר בענין אחר אבל מה שגומר ענין הדבר, בדבר שאינו מלאכה אלא שנגמר הכלי כשאנו מקפיד על דבר הנעשה לגמור
25 הכלי הרי הדבר כבר נגמר וכשאין מתכוין אינה חשובה מלאכה כלל וכ"כ הה"מ לענין צירוף (כנ"ל) העתקתי כל זה לפי
26 שהוא מפתח גדול בענינים אלה.
27 ונראה דאע"ג דהגאון הנ"ל אסברה לה לענין מתקן מנא שהוא מכה בפטיש מכל מקום יצויר דין זה גם בשאר מלאכות,
28 דרך משל המלקט עצים בתלוש אם כונתו ליפות את הקרקע חייב משום חורש למ"ש הר"מ בפיהמ"ש אבל אם אין כונתו
29 לכך לאו מידי עביד ופטור וכדאמרין במ"ק [י ב] דאי עביד אדעתא דציבי אין זה מלאכה ואף על גב דבשבת ק"ג ע"א
30 אמרינן אטו כולחו לאו ליפות את הקרקע נינהו וחייב אף על פי שאין כונתו ליפות התם הא איירי במחובר ע"כ חייב
31 בכל גוונא שפעולתו ניכרת כי כל עץ מחובר מעכב החרישה ואחרי שסתם שדה היא לחרישה וזריעה ע"כ חייב בכל ענין
32 אבל בתלוש אין חייב אא"כ כונתו לכך.
33 וכן מי שיש לו מין אוכל מעורב טוב ברע ואיכא דקפיד ואיכא דלא קפיד מאן דקפיד חייב משום ברירה, ומאן דלא קפיד
34 והסירם כמתעסק פטור כמו הלוקט יכולות מהבגדים, וכן המותח חוט של התפירה שלהרמב"ם [פ"י ה"ט] חיובו לפי
35 שהוא מצרכי התפירה אם מתח אותו כמתעסק ולא לתפור בו פטור דומיא דקוטם קיסם שהזכיר הה"מ.
36 וכן לענין אהל כל שהוא מתכוין לצל חייב משום אהל אפי' בגג לבד ואם אינו מתכוין לצל פטור כלל דמלתא כל
37 שפעולתו ניכרת כמו זורע וקוצר וגוזז ומבשל וכל כיו"ב הוי מלאכה בכל ענין. גם אי אינו מתקן והוי פ"ר דלא ניהא ליה
38 או משאצ"ל, וגם אם הוא מקלקל מ"מ הוי פטור אבל אסור אבל כשהמלאכה נקראת רק על שם התיקון כמו מתקן
39 מנא וכל הני גוויי שהזכרנו אם אינו מתקן שוב אינו מלאכה והוא היתר גמור. עכת"ד האמרי בינה :
40

ש"ת שבט הלוי חלק ח סימן נז

אשר נתעורר לדינא היות כי כ' הרמב"ם פ"ט משבת כללא דמילתא בין שריפה גוף קשה או שהקשה גוף רך חייב משום מבשל והובא ג"כ במג"א סי' שיי"ח ס"ק י', ועי"ז נסתפק מעלי' אם מותר לשפוך מים רותחים לכוס פלסטיק חד פעמי שדרכו להתרכך ולשנות צורתו מחמת המים... לדידי דברים פשוטים במג"א דודאי מטעם לא נחא לי' מותר כה"ג אפילו לכתחילה אף על גב דלא נחא לי' בעלמא י"ל דאסור מדרבנן עכ"פ (ופלוגת קדמונים הוא) מ"מ עיקר סמיכת המג"א

טו) ולדינא ה"כ נראה, דהיכי דאפשר שיהי' שמח למחר על הרהצת הנקב חסור בין בחצית בין בכולה, בין בשל עץ ובין בשל לבנים זיני חורצי, חלל ח"כ חינו פס"ר, חזל היכי דודאי אין לו לורך בהרהצת הנקב מותר בין בחצית בין זיני חורצי, דלא חשיבא מלאכה כלל, בזמן דלא נחא לי', ולא דמי לחופר גומא וח"ל חלל לעפרה דאסורא איכא, דהרהצת הנקב ע"י הסבין בזמן דלא נחא לי' לא חשיבא כלל, ובכחל של עץ דאיכא קודם אפשר דשכ מלאכה עלה אף באין לו לורך בהרהצתה, וזו דעת השו"ע שהתיר בחצית בס"א ואסר בכולה של עץ בס"א.

חזון איש - אורח חיים, מועד / קרליץ, אברהם ישעיהו בן שמריהו יוסף / עמוד 156
הורפס מאוצר החכמה

אדבר¹² מ"מ הידועים שהביא המג"א בס"ק שלפני זה דלפעמים באינו מתכוין אפילו פס"ר לכו"ע מותר דאם מתכוין הוי מלאכה ואם אינו מתכוין אינו בגדר מלאכה, והיינו כעין דין מצרף בגחלת של מתכת, וקטימת קיסם, ועוד כמה דוכתא, ובדאי פשוט דמי שיש לו כלי עליו שרוצה להשתמש בו, אבל לא להתיכו אם אינו מכין שיהי' זה בשול כלי מתכות אינו בגדר מלאכה כלל, וגם פס"ר מותר וה"נ בליד כיון דהתוך כלי בתורת דין מלאכת בשול היא מלאכה רחוקה, ואם הי' זה בגדר מצרף כלי הי' מקום לאסור עיין בחמד משה במחמח"ש ס"ק ל"ו, אבל בכלי פלסטיק לא שייך צירוף במה שמרככו ומעקמו, ומדין בישול לבד אינו חייב כיון דאינו מתכוין אינו בליד מלאכה, לכן להלכה איני רואה מקום לחשש זה.

והרני¹⁸ ש"ת באהבה, מצפה לרחמי ה'

19

חשוקי חמד מסכת ביצה דף יא עמוד א

20

שאלה²¹ נבנתה שכונת רמת אלחנן בבני ברק בנו סוללת חול והתכונו לצקת זפת לאחר חג הסוכות בינתיים השמים התקדרו בעבים, והיה חשש שירד מטר והסוללה תתקלקל, וההפסד מרובה. שאלנו את פי מרן בעל השבט הלוי שליט"א ויצא החוצה לבדוק את הענין, והחליט שיש כאן דבר האבד²³ לכן בערב יום טוב האחרון סללו את הכביש, כי הוא גם צרכי רבים. הקבלן אמר שהדריכה על האספלט גם היא תתרום לחיזוק הכביש. ונתעורר²⁴ השאלה האם מותר לדרוך על הכביש בשבת ויום טוב. כי יש כאן חשש ממלאכת בונה?

תשובה²⁵ לכעין שאלה זו דן ההתעוררות תשובה (ח"ב סימן קעב) והתכתב עם כמה גדולי ישראל, בשאלה האם מותר להלך בשבת על הדרכה²⁶ שנתקנו על ידי שנתנו עליהם אבנים קטנות [חצץ] מעורבים בעפר ונחלקו במעגילה היטב, כאשר ע"י דריסת רגל בני אדם שם, נבטשה האדמה יותר, עד שיתקשה כאבן... עוד סברא להתיר י"ל [וכעין זה מובא שם בשם אחד הרבנים] על פי מה שכתב המגיד משנה²⁸ (במשבת ה"ב) שישנם מלאכות שרק המחשבה למעשה המלאכה, עושה אותה מלאכה, ואם לא מתכוין למלאכה אין בזה שם מלאכה, וז"ל... ומדברי רבנו שכתב שהכל תלוי בכוונתו, נראה שכל שאינו מתכוין, אין ראוי לומר בו פסיק רישיה ולא ימות, וליחי³⁰ מפני שכשהוא מתכוין, הוא עושה מלאכה, וכשאינו מתכוין אין בו מלאכה כלל, שהרי אינו רוצה לעשות ממנו כלי, דומה לקטימת קיסם שהזכרנו (פי"א ה"ז) שכל שאינו קוטמו לחצוץ בו שיניו, אף על פי שראוי לכך בקטימתו פטור, שכל שהוא מפני תיקון כלי, מלאכה³² שאינו מתקנו פטור, יעו"ש. וכך גם מבואר בשער הציון (סימן שיד ס"ק יג). לדוגמא הקוטם ענף מעץ בשמים כדי להריח בו מותר³³ על פי שעל ידי פעולת הקטימה נעשה לפעמים קיסם והוא ראוי לחצוץ בו שיניו. והטעם הוא שדוקא הקוטם כדי לעשותו קיסם³⁴ הוא זה שעושה את הפעולה למלאכה ואם לא חושב לחציצת שינו אין זו מלאכה.

ויכתב³⁵ הדריכה על העור כל עוד לא חושב שרוצה שהדריכה תעבד את העור אין בזה מעבד. וכך גם בדריכה על האספלט כל עוד לא מתכוין להדיא שהדריכה תחזק את העור, אין על זה שם מלאכה למרות שההליכה מחזקת את האספלט.

וההס³⁷ הוא דבשלמא הגורר ספסל וחרץ חריץ קרקע, הרי החפירה נראית בהדיא, בזה אם הוא פסיק רישא דניח"ל חייב דעשה בהדיא³⁸ מלאכה, אבל קטימת ענף ריחני אף אחד לא רואה שהקוטם יצר קיסם אלא המדקדק והמתבונן בדבר רואה שיצר כלי, כמו כן המ³⁹ גחלת אף אחד לא רואה בזה צירוף פרט למתבונן ומעמיק בדבר, בזה צריך כוונה לצרף ואם לא כיוון אין כאן מלאכה, וכך גם המ⁴⁰ לך לתומו על העור הפרוס ברשות הרבים לא נראית בזה מלאכת עיבוד ורק המתבונן יראה וכך הדורך על כביש אספלט הכוונה⁴¹ היא זו העושה מלאכה וכל שלא כיון לא עשה כלום.

והנה⁴² תעוררות תשובה עצמו לא קיבל את הסברא הנ"ל, אך יתכן שכל דבריו אמורים בציור שלו שראו ששמו אבנים קטנות על גבי חול כ⁴³ שיתייבש וראו איך שזה מתחזק על ידי הדריכה, משא"כ בענייננו שרואים כביש סלול, ולא ניכרת לעינינו השינוי שנעשה על ידי ה⁴⁴ מלאכה, אין זה נחשב למלאכה.